

nije, ako je se ponovi drugim riječima. Premještanjem (na drugi stupanj op. p.) pokazuju se ne samo drugi zvučni aspekti – osobito kod neujednačenih raspoloženja – već i uspon afekta u pozitivnoj, uzlaznoj ili negativnoj, silaznoj tendenciji. Ovakvo shvaćanje sekvenci rasvjetljava također činjenicu da Bach za svoje »sekvence« nikada nije uzimao »bilo kakav« materijal, već je »sekvencni model« izvodio iz značajnih misli. (Naravno da u baroknoj glazbi ima mnogo sekvenci o kojima bi Goethe rekao: »Narasla trica postaje široka, ne snažna«). Ali ne smije se zaboraviti da je glazba u ranija vremena bila skladana za neposrednu potrebu – i uporabu! – i da je do nas doprlo mnogo glazbe koja je bila roba kratkog trajanja.

O interpretaciji *dubitatio*, figuri dvojbe o vlastitom iskazu, a i retoričkog pitanja, bilo je govora u prošlom članku. Kada bi glumac izvodio monolog Hamleta ili govor Marka Antonija i pritom izgovarao retoričko pitanje ili pravi *dubitatio* uobičajenim govornim ritmom i tonom, ispaao bi pred obrazovanom publikom smiješan. Ali tko jamči glazbeniku, koji retorički interpretira jednu usporedivu melodiju i ne broji pauze, već unutarnju nesigurnost koja dolazi do izražaja u *dubitatio*, da će ga slušatelji pravilno razumjeti? Pače, po pauzi određenoj patosom mjesta i ne normiranoj metrički, potresenost u napetosti nečujnog pretvara se u čujno, a time i u čuvstveno. Tko njemu, dakle, jamči da će ga slušatelji pravilno razumjeti, da mu neće biti zamjereno kako ne može niti izdržati takt?

U glazbenoj teoriji, kao i među izvodačima, nije malo onih koji glazbenu retoriku promatraju sa skepsom, štoviše protiv volje, i koji je smatraju zabludom.

Kako god bilo, čak i bez retorike, Bachovo bi stvaralaštvo moralo prema riječima glavnog teoretičara Hans Joachima Mosera, biti već jednom »zatvoreno radi preuređenja«. Bez *trial et error* glazbena teorija i interpretacija neće izaći na kraj. Pokušaj se svakako isplati. Jer studij glazbene retorike može voditi prema značajno produbljenoj spoznaji barokne glazbe, a za izvodača može značiti izvor novog nadahnuća.

BILJEŠKE:

¹ Mattheson, *Capellmeister*, 241, § 37.

² Mattheson, *Capellmeister, Vorede*, XIV, 25; »... kod svake melodije kao i kod svake skladbe

³ Isto, 236 f., §§ 7 - 13.

⁴ »... Gotovo je isto i u nekom izvještaju, pričanju, kroz koje se nagoviješta mišljenje i osobina izlaganja...«

⁵ Usp. J. N. Forkel, *Allgemeine Geschichte der Musik*, vol. 1. Leipzig 1788. (Graz 1967., Priredio: O. Wessely), str. 51. § 100.

⁶ Usporedi »Wohl an dem Kreuze lange« (koji je visio na križu) u velikoj obradi koralala *O Mensch, bewein dein Sünde gross* (Oh, čovječe oplakuj svoje grijeh) na kraju prvog dijela muke po Mateju.

(nastavlja se)

Mons. Valter Župan, novi krčki biskup

Apostolska nuncijatura u Republici Hrvatskoj priopćila je da je u subotu 31. siječnja u Vatikanu točno u podne objavljeno ovo: »Sveti otac Ivan Pavao II. imenovao je mons. Valtera Župana, dijecezanskog administratora krčke biskupije, za novoga krčkog biskupa.»

Mons. Valter Župan rođen je 10. kolovoza 1938. godine u Čunskom, Mali Lošinj, u uzornoj kršćanskoj obitelji. Gimnaziju je započeo u zadarskom sjemeništu, a završio u sjemeništu u Pazinu. Filozofsko-teološki studij pohađao je također u Pazinu, jer je u to vrijeme Visoka teološka škola iz Rijeke bila premještena u Pazin.

Za svećenika krčke biskupije zaređen je 8. srpnja 1962. godine, te je bio na ovim dužnostima: župni vikar u Malome Lošinj od 1962. do 1970., župnik i dekan u Omišlju od 1970. do 1974., župnik i dekan u Cresu od 1974. do 1979., župnik i dekan u Malome Lošinj od 1979. do 1989., generalni vikar krčke biskupije od 1989. do 1997., dijecezanski administrator krčke biskupije od 6. listopada 1997. do danas.

Mons. Župan je također član raznih vijeća u krčkoj biskupiji i tajnik Vijeća za obitelj pri Hrvatskoj biskupskoj konferenciji.

Za krčkog biskupa zaredio ga je 15. III. 1998. sadašnji nadbiskup zagrebački mons. Josip Bozanić uz suzareditelje nadbiskupa riječko-senjskoga dr. Antona Tamaruta i porečko-pulskog biskupa mons. Ivana Milovana. Nazočna su bila oba hrvatska katedrala, apostolski nuncij u našoj zemlji te gotovo svi biskupi u Hrvata i mnoštvo vjernika.

G. K.